

РЕЦЕНЗИЯ

По конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в област на висшето образование 7. „Здравеопазване и спорт“, професионално направление 7.1. „Медицина“ по специалност „Нервни болести“ за нуждите на Факултета по медицина, Катедрата по нервни болести и невронауки при Медицинския университет „Проф. Параскев Стоянов“- Варна и Първа клиника по нервни болести към УМБАЛ „Св. Марина“- Варна, обявен в Държавен вестник, бр. 36/27.04.2018 г.

с единствен кандидат д-р Калина Венелинова Дренска, д.м.
Главен асистент към Катедрата по нервни болести и невронауки на МУ „Проф. П. Стоянов“- Варна.

От

Чл.-кор. проф. д-р Лъчезар Динчов Трайков, д.м.н.,
Ръководител на Катедрата по неврология, Медицински университет-София,
УМБАЛ „Александровска“ гр.София.

На основание чл. 45, ал. 2 от Правилника за развитието на академичния състав в МУ „Проф. П. Стоянов“- Варна и Заповед на Ректора № Р-109-366/20.06.2018 г., като член на Научното жури представям настоящата рецензия за

Всички представени документи са изготвени прецизно и прегледно от кандидата и отговарят на изискванията на Правилника за приложение на ЗРАСРБ (чл. 53 и 57) и на Правилника за развитие на Академичния състав на Медицинския университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“-Варна.

Образование и преподавателска дейност на кандидата

Д-р Калина Дренска е родена през 1979 г. в гр. Варна. Завършва средно образование през 1998 г. в Първа Английска езикова гимназия – Варна, а през през 2004 г. висше образование медицина в Медицинския университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“- Варна с пълно отличие. През 2004 г. се дипломира в Икономическия университет-Варна със специалност „Здравен мениджмънт“. През 2005 г. започва специализация по нервни болести, а през 2007 г. започва работа като лекар-специализант в Първа Клиника по нервни болести на УМБАЛ „Св. Марина“- Варна. През 2010 г. придобива клинична специалност по „Нервни болести“. От 25.02.2013 г. е асистент към Катедра нервни болести и невронауки на МУ „Проф. П. Стоянов“- Варна. От 06.11.2014 г. до 01.04.2016 г. е докторант на самостоятелна подготовка към същата катедра, а от 20.05.2016 г., след успешна защита, придобива ОНС „доктор“ по научна специалност: „Нервни болести“ към МУ „Проф. П. Стоянов“-Варна. От 14.02.2017 г. и към момента е главен асистент към катедрата.

Участва в обучение по нервни болести на студенти българоезично и англоезично обучение и по специалностите „Медицинска сестра“ и „Акушерка“ в МУ „Проф. П. Стоянов“-Варна. Член е на експертни комисии към НЗОК по Множествена склероза и Паркинсонова болест. Д-р Калина Дренска има дипломи за ВСД по клинична електроенцефалография и по евокирани потенциали. Преминала е курсове на обучение по отоневрология в Маастрихт, Холандия и по проблеми свързани с множествената склероза - в Германия, Чехия и Испания.

Владее английски, немски, руски, македонски и сръбски езици. Член е на БЛС, Сдружението „Българското дружество по неврология“, Българската асоциация по невроонкология (BANO) и European Academy of Neurology (EAN).

Към 31.05.2018г. общият стаж на д-р Дренска по специалността е 10г., 8 месеца и 12 дни, а като преподавател възлиза на 5 г., 3 месеца и 6 дни.

Учебно-преподавателската дейност на д-р Дренска, отговаря на изискванията на Правилника за развитие на Академичния състав на МУ „Проф. д-р П. Стоянов“-Варна през последните пет години (между 2013-2016 г. – общо 436ч. (при норма 100ч./годишно) и между 2016-2018 г. - общо 576 часа (при норма 220ч./годишно), т.е. общо 1012 часа при общ норматив от 740 часа за периода.

Обща характеристика на научната дейност на кандидата

Научната дейност на кандидата д-р Калина Дренска, представена в научните трудове, подлежащи на рецензиране в настоящия конкурс, отговаря напълно на изискванията на Правилника за приложение на ЗРАСРБ и на Правилника за развитие на Академичния състав на МУ „Проф. Параскев Стоянов“- Варна.

В конкурса за доцент д-р Калина Дренска е представила общо 61 научни труда, от които 33 пълнотекстови публикации. Публикациите включват 1 автореферат за образователна и научна степен „доктор“, една монография на английски език; 29 статии в 10 български списания; 1 статия в чуждо списание и 1 доклад в български конгресен сборник. Основните научни направления са: коморбидност при множествената склероза, остър мозъчен инсулт, епилепсия, Паркинсонова болест, медицинска наукометрия, обща неврология, здравни грижи и казуистика.

Д-р Калина Дренска е първи автор на 30 публикации (57,69%), втори - на 4 (7,70%), трети - на 3 (5,77%), четвърти - на 7 (13,45%), пети - на 5 (9,62%), шести -

на 3 (5,77%), и девети - на една (1,92% от случаите). Тя е самостоятелен автор на един дисертационен труд, една монография и една статия. Нейните статии са цитирани четири пъти от чужди автори.

Анализ на трудовете по направления

Коморбидност при множествена склероза

Проучванията върху интердисциплинарната проблематика на неблагоприятното влияние на придружаващите заболявания при болните с множествена склероза заемат преобладаващо място в научната продукция на д-р Дренска. Има се предвид както симптоматиката, така и индивидуалното качество на живот на болните, съпоставени с болните само с множествена склероза. Авторката установява статистически достоверни закономерности между конкретните показатели, които са с определен научно-приложен приносен характер за България.

Основните придружаващи заболявания при тези болни са систематизирани в 19 групи (1). Касае се за сърдечно-съдовите (10), психичните (11,43), гастроентерологичните (6,40), чернодробните (12,42), системните автоимунни заболявания на съединителната тъкан (27), болестите на щитовидната жлеза (9,38), анемичния синдром (3), дисковата херния (4), структурната епилепсия (16), Лаймската болест (15) и сирингомиелията (5,37).

Подробно е изследвано индивидуалното качество на живот на болните със и без коморбидност, както в дисертационния труд (1) и монографията (2), така и в някои статии (10,20,24,26). С приносен характер са оценките на въздействието на придружаващите заболявания върху концентрацията на вниманието и нарушенията на паметта при болните с множествена склероза (32,51). За оценка на паметовите нарушения се прилага субтест със списък от 10 думи от невропсихологичния набор CERAD (8). Установява се корелация между нарушенията на вниманието, мисленето и паметта, от една страна, и степента на инвалидизация на болните с множествена склероза и придружаващи заболявания, от друга страна (32,51).

В своята монография (2) и в някои статии д-р Дренска разглежда неблагоприятната роля на придружаващите заболявания върху основните немоторни симптоми на множествената склероза. Подобни изследвания са новост за нашата страна. Систематизирани са както чужди, така и собствени резултати върху следните специфични симптоми: нарушение на познавателните функции - памет

(2,8,50), внимание (2,50) и мислене (2,50); невропсихични разстройства - депресия (2) и тревожност (2); чувство на умора (2,21,49), болка (2) и щастие (2); сексуални нарушения (54); инконтиненция на урината (23) и уринарна дисфункция (24).

Остър мозъчен инсулт

С приносен характер са резултатите от проучванията върху хемисферната локализация на исхемичния мозъчен инсулт и функционалния изход след интравенозна тромболиза (14), риска от летален изход след това лечение, в зависимост от промените на артериалното налягане (44), показателите на симпатиковия кожен отговор при острия хемисферен исхемичен мозъчен инсулт (17)

Образни изследвания при множествена склероза и епилепсия

Обемът на левия и десния таламус е съпоставен с помощта на волуметрична обработка и анализ на изображенията от МРТ при болни с множествена склероза и здрави лица (48). Доказани са диагностичните възможности на ¹⁸F-FDG-ПЕТ и МРТ при множествената склероза и епилепсията (16,60) и на ЕЕГ и МРТ - при епилепсията (47). По-високата степен на инвалидизация на болните с пристъпно-ремитентна множествена склероза корелира с по-малкия обем на мозъка, сивото и бялото мозъчно вещество и някои подкорови структури (7).

Паркинсонова болест

Установено е наличието на психоза и халюцинации при Паркинсонова болест (30). Изследвана е честотата на предишната травма на главата и общата анестезия при това заболяване (31).

Медицинска наукометрия

Не бива да се игнорира и стремежът на д-р Дренска да провежда наукометрични изследвания върху някои съществени аспекти на съвременните научни комуникации. Имат се предвид анализите по въпросите на динамичната интернационализация и институционализация на научно-изследователската дейност, посветена на качеството на живот при болните с множествена склероза (20) и на тези с полиневрит и полирадикулоневрит (41). В тях се коментира

стратификацията на съвременната наука и се откроява ролята на водещите автори и техните институции в световен мащаб за научния прогрес.

Обща неврология

Обсъжда се приложението на хипербарната оксигенация при пристъпно-ремитентната множествена склероза (33). Подчертава се ролята на кинезитерапията при болните с детска церебрална парализа (19).

Здравни грижи

Анализират се особеностите на съвременната информационна среда и потребностите на болните с множествена склероза (18,46), на индивидуално обучение на тези болни за самоинжектиране на лекарствата, модифициращи хода на заболяването (52), на продължаващото обучение на медицински сестри от извънболничната помощ като предпоставка за повишаване качеството на живот при болните с хронични заболявания (53) и на ролята на екипния подход при обгрижването на тези пациенти в хода на споменатата терапия (39).

Казуистика

Несъмнен практически принос представляват описанията на редки клинични случаи - псевдотуморна форма на множествена склероза при болна с епилепсия (29), бременна жена с остър трансверзален миелит (25), екстрапирамидна форма на проява на мултисистемната атрофия (28), синдром на обратима задно-тилна и парietална левкоенцефалопатия (13, 45) и невроборелизата (35).

Основни научни и научно-приложни приноси:

1. За първи път в България е проведено комплексно проучване на неблагоприятното влияние на коморбидността върху клиничния статус и индивидуалното качество на живот, свързано със здравето, на болните с множествена склероза.

2. За първи път в България е идентифицирана ролята на най-честите придружаващи заболявания за влошаване на индивидуалното качество на живот на болните с множествена склероза.

3. За първи път в България е проведено проучване на неблагоприятното влияние на коморбидността върху редица немоторни симптоми на болните с множествена склероза.

4. Описани са редки клинични случаи, които са от практически интерес за клиничната практика.

5. Потвърдена е диагностичната значимост на съвременните образни и електрофизиологични методи при множествената склероза и структурната епилепсия и на невропсихологичните изследвания - при множествената склероза.

Заключение

Представената научна продукция, научно-приложните и приложни приноси, квалификацията, учебно-преподавателската и клинична дейност, които напълно отговарят на приетите качествени и количествени критерии, ми позволяват да предложа на уважаемите членове на Научното жури да гласуват положително, д-р Калина Венелинова Дренска, д.м., да заеме академичната длъжност „доцент“ по научната специалност „Нервни болести“ за нуждите на Катедрата по Нервни болести и невронауки на Медицинския университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“- Варна.

София, 23.07.2018 г.

Член на научното жури:

(Чл.-кор. проф. д-р Лъчезар Динчов Трайков, д.м.н.)